

Costa Brava

Alt Empordà · Baix Empordà · La Selva · Girona
+ El “Triangle Dalinià”

8 Introducció

16 **Alt Empordà**

- 18 Portbou · Colera
- 23 Llançà
- 26 El Port de la Selva
- 31 Sant Pere de Rodes
- 32 El Cap de Creus
- 39 Cadaqués
- 49 Roses
- 54 Empuriabrava
- 57 Aiguamolls de l'Empordà
- 60 Sant Pere Pescador
- 63 Empúries
- 66 L'Escala
- 72 Peralada
 - Vilabertran
 - Sant Llorenç de la Muga
 - Castelló d'Empúries

74 **Baix Empordà**

- 77 L'Estartit
- 82 Pals
- 86 Begur
- 90 Sa Riera
- 93 Sa Tuna
- 94 Aiguablava
- 99 Tamariu
- 100 Llafranc
- 103 Calella de Palafrugell
- 110 Palamós
- 116 Sant Antoni de Calonge
- 120 Platja d'Aro
- 124 S'Agaró
- 126 Sant Feliu de Guíxols
- 134 Peratallada
 - Ullastret
 - La Bisbal d'Empordà
 - Verges

136 **La Selva**

- 139 Tossa de Mar
- 149 Lloret de Mar
- 158 Blanes

164 **Girona**

- 166 Girona
- 176 Banyoles
 - Besalú
 - Olot
 - Santa Pau

178 El “Triangle Dalinià”

- 181 Figueres
- 186 Portlligat
- 191 Púbol

Costa Brava

La Costa Brava es defineix fàcilment com un litoral de roques treballades pel vent i el mar, cobertes per una estora de pins i matolls que es cargolen fins que senten la carícia de les onades. Gris, blau, verd i blanc: aquests són els colors d'una Costa Brava que compta, també, amb quilomètriques platges d'arena suau, però la personalitat de la qual ve determinada per una inacabable successió de cales i racons insospitats.

El rostre de la Costa Brava muda amb les diferents estacions de l'any, però en totes elles conserva la seva bellesa. Una tarda hivernal i plujosa a Cadaqués; un temporal de tramuntana que encrespa la Mediterrània davant el Cap de Creus; o un matí de sol espetegant sobre les illes Medes, al sud del Cap de Begur o a qualsevol racó d'aquesta costa agresta que descendeix cap a Blanes, constitueixen espectacles inoblidables; espectacles amb un únic actor —la natura—, sense entreactes —en sessió contínua— i oberts a totes aquelles persones que els vulguin contemplar. Les imatges recollides en aquesta guia constitueixen una bestreta del tresor que integra el litoral de la costa de Girona, en gran part encara per descobrir.

La Costa Brava és el nom que rep la regió turística disposada sobre el litoral de Girona, a l'extrem nord-oriental de Catalunya. Els seus límits geogràfics vénen marcats, al nord, per la frontera amb França; i al sud, per la localitat de Blanes (a uns seixanta quilòmetres de Barcelona). Enllaça, per tant, les faça-

nes marítimes de les comarques de l'Alt Empordà, el Baix Empordà i la Selva.

La Costa Brava fou batejada com a tal per Ferran Agulló a principis del segle xx, a causa de la seva orografia escarpada, amb característics massissos petris que s'estenen fins a la mateixa vora mediterrània, i en la qual s'alternen cales suaus i platges de dimensions molt diverses.

La bellesa natural i el suau clima mediterrani —les mitjanes tèrmiques estiuenques se situen al voltant dels 23° i la humitat és escassa, gràcies al vent de tramuntana— van convertir la zona en un focus turístic en les primeres dècades del segle passat. Primer hi arribaren grups reduïts d'estiuejants ocasionals, espanyols o estrangers; després van començar a construir-hi residències particulars i, amb elles, a establir-s'hi una colònia d'usuaris habituals; i, a partir dels anys 60, la Costa Brava va viure un important procés de transformació a fi de poder atendre la demanda creixent i assumir el seu paper com un dels enclavaments de vacances més populars d'Europa.

Com a resultat d'aquella massificació, avui la Costa Brava és una destinació clàssica en el món turístic. Lloret o Platja d'Aro són localitats que sumen centenars de milers de visitants anuals. Cadaqués està reconegut com un dels pobles mariners amb més encant del litoral mediterrani. La Reserva Marina de les Illes Medes, davant de l'Estartit, és apreciat

per aficionats de tot el continent com un paradís del submarinisme. Tossa de Mar es freqüentada per grans artistes des de fa un segle. El Port de la Selva, el Parc Natural del Cap de Creus, Roses, Empuriabrava, l'Escala, Begur, Tamariu, Llafranc, Calella, Palamós, s'Agaró o Sant Feliu són també, entre altres, llocs de la Costa Brava prou coneguts, que formen part de l'educació sentimental de diverses generacions d'uropeus.

Però, a pesar de la seva tradició i la seva llarga història, la Costa Brava és encara una zona que reserva sorpreses al visitant que arriba disposat a descobrir-la en el seu conjunt; a aquell que no en té prou de limitar la seva estada a la localitat on s'allotja. Perquè, més enllà dels noms mítics ja esmentats, la Costa Brava té atractiu en el seu conjunt i mereix un recorregut

del seu territori al més ampli possible. Només aquest itinerari —que normalment es farà per terra, però que genera satisfaccions exquisides si s'efectua per mar— permet de calibrar adequadament la riquesa i diversitat de la zona.

La guia que aquí presentem parteix d'aquesta idea i subratlla la diversitat de la Costa Brava. La col·lecció d'imatges que recull és més que eloqüent, en exposar una successió de paratges encisadors; però també és limitada i testimonial, tant per les àmplies dimensions de la zona com per les, més reduïdes, d'aquesta obra. La seva informació visual es complementa amb textos que tenen per objecte familiaritzar el lector amb la zona i mostrar-li també atractius no naturals, forjats pels habitants de la Costa Brava.

Costa Brava Alt Empordà

Sant Pere de Rodes

Conjunt monumental, les primeres construccions del qual daten del segle X, Sant Pere de Rodes és una de les joies romàniques de Catalunya. Alçat sobre les muntanyes, enfront del mar, constitueix una prova irrefutable de l'habilitat monacal —en aquest cas benedictina— per edificar els seus retirs en paratges sorprenents. Els visitants han d'aparcar els vehicles a certa distància i caminar cap al monestir per un caminet que és, al mateix temps, un mirador majestuós sobre el Mediterrani.

Al recinte, la restauració del qual inclou elements moderns, destaca l'església —la seva nau reuneix bells arcs, capitells i restes de pintures murals—, el campanar llombard i el claustre del palau abacial. Les vistes des de les restes del castell situat sobre el monestir són impressionants. Els amants de l'arquitectura poden acostar-se, després de deixar Sant Pere, al monestir de Sant Quirze de Colera.

Sant Pere de Rodes

Cadaqués

Cadaqués és, probablement, el poble de la Costa Brava que amb més fortuna ha aconseguit preservar la seva fesomia tradicional. Disposat enfront d'una àmplia badia, al sud del Cap de Creus, però separat de la resta de la civilització per la serra que remata el Pení (605 metres d'altura), Cadaqués va viure fins a la primera meitat del segle XX amb notable autonomia, lliurat a la cura dels seus oliverars, a la pesca i al comerç marítim. Per terra, Roses o el veí el Port de la Selva quedaven lluny; més enllà d'un dissuasiu caminó en què s'encadenaven corbes i desnivells. Fins i tot s'ha parlat de mariners de Cadaqués que van conèixer abans l'illa de Cuba que la vila de Figueres.

Aquell aïllament, en un marc de matolls i pissarres, de verds i grisos brunyits per una llum particularment engegadora, s'ha revelat com una benedicció per a Cadaqués. La seva silueta blanca, nodrida per construccions d'altura discreta i coronada per l'església de Santa Maria —amb el seu campanar, el seu humil rosetó i els xiprers plantats al costat del portal— ha sobreviscut al pas del temps fins convertir-se gairebé en una imatge de marca. Rere la façana, repuntat per diverses platges i cales, s'amaga un Cadaqués de carrers estrets i costeruts, rústicament pavimentats, arrengrats de bancs i tests, ric en ombres, remors i bombolles de temps detingut. Sens dubte, aquesta doble condició de vila pintoresca, apartada i, al mateix temps, marinera i oberta, fou la que va fer de Cadaqués un punt de reunió per a artistes i intel·lectuals de tot el planeta, encapçalats per Salvador Dalí, el pare del qual era originari del lloc. Dalí va convidar García Lorca i Buñuel, companys d'estudis a Madrid,

Església de Santa Maria

Empúries

Les ruïnes d'Empúries, a escassos metres del mar, reuneixen restes gregues, íberes i romanes, i són un dels conjunts de major riquesa arqueològica del país. Una colònia de grecs de Focea va establir en el segle v aC el primer assentament a Empúries, conegut com a *Palaiàpolis*. El mateix grup va fundar després la *Neàpolis*, avui admirat enclavament arqueològic. Més tard, s'hi van assentar grups íbers i, a partir de l'any 218 aC, tropes romanes van aixecar-hi un campament que, amb els anys, es convertiria en base principal per a la colonització d'Hispania. El jaciment, que s'excava des de principis del segle xx, ha desenterrat la retícula urbana d'Empúries, a més a més de muralles, edificis, escultures, mosaics, molls i abundant utilitatge, part del qual s'exhibeix al museu que complementa aquest conjunt arqueològic de primer ordre.

Platja del Moll Grec

Ruïnes d'Empúries

Calella de Palafrugell

Els blancs i acollidors porxos del Port Bo constitueixen l'enclavament central de Calella de Palafrugell, davant de la platja, les barques i el mar, i també un dels elements més característics de la Costa Brava, en aquesta vila que ha sabut conservar, a pesar del seu creixement, la seva identitat arquitectònica.

A diferència de Tamariu o Llafranc, Calella no té només una sola platja, sinó moltes, a causa de la presència d'esculls en el seu litoral que divideixen les superfícies arenoses en diversos segments. La platja de majors dimensions és la del Canadell, des d'on es pot iniciar un passeig cap a la torre de Calella (segle XVI) i, seguint un bell camí costaner, arribar fins a Llafranc. Al voltant de la platja del Port Bo —que a pesar de les seves dimensions limitades atreu cada any, el mes de juliol, desenes de milers de persones amb motiu de la tradicional cantada d'havaneres— se situen les de Port Pelegrí, Sota Can Calau, Port de Malaespina i Sota de Sant Genís.

Al sud de Calella —i fins a la cala de la Fosca, ja a la zona de Pala-mós— s'estén una de les majors porcions de la Costa Brava encara fora de perill de l'ocupació urbanística. Un camí sense asfaltar, que discorre per la massa boscosa que cobreix aquest tros de costa virginal, proporciona l'únic accés a racons de somni com el jardí botànic de Cap Roig o, ja a la riba, el Golfet, cala Massoni, cala del Vedell, cala el Crit, cala Font Morisca, cala Pomes... Es tracta d'un sector litoral idoni per navegar i per practicar el submarinisme.

Palamós

És una de les grans viles portuàries de Catalunya, la tercera després de Barcelona i Tarragona, a pesar que el seu cens de població és molt inferior al d'aquestes dues capitals. El nucli antic està construït sobre un ampli sortint, rematat per la punta del Moli, en la qual s'alça el far de Palamós. Al sud i al nord d'aquest sortint, la vila de Palamós ha ubicat els seus dos ports. En un costat, el comercial i pesquer (on la molt animada llotja de peix subhasta de bon matí, cada dia, les captures efectuades la nit anterior per la potent flota local); a l'altre, hi amarren les embarcacions de la marina esportiva. Palamós ha crescut ordenadament en totes direccions. Cap al sud, al llarg de la platja Gran, la de major extensió de la vila; però també al front interior, en direcció cap a la Bisbal, i cap al nord.

Donada la seva tradició històrica —va ser una de les bases de l'expansió medieval catalana pel Mediterrani, cap a Itàlia i Grècia—, la seva posició central a la Costa Brava i les seves diverses activitats, Palamós està dotada d'antic de tota mena de serveis. Compta, entre els seus atractius, amb l'església gòtica de Santa Maria del Mar; amb el Cau de la Costa Brava-Museu de la Pesca (amb interessants col·leccions de pintura, numismàtica, ceràmica, petxines, etc.); i és remarcable el seu mercat dominical a l'aire lliure, un dels més animats i coloristes de la regió.

Al costat d'aquest perfil urbà, Palamós ha sabut conservar —i continua fent-ho, ara de la mà de grups ecologistes— trams costaners que mantenen la integritat, la puresa i el sabor d'antany. Això comença a ser evident a partir de la Fosca (al nord del cap Gros), una platja llarga, dividida per l'anomenada roca Fosca,

Festa del Carme, Port de Palamós

Tossa de Mar

Tossa de Mar ofereix un dels perfils més característic de la Costa Brava gràcies, bàsicament, a la seva vila vella envoltada de muralles emmerletades, que s'alça al capdamunt del cap de Tossa. Aquestes muralles daten del segle XII, i els habitatges que protegeixen foren construïts en la seva majoria a partir del XV. Malgrat la seva edat venerable i els embats del mar i del vent, les tres grans torrasses cilíndriques que donen identitat al conjunt —acompanyades d'altres de menor volum— es mantenen en molt bon estat de conservació.

Tot just arribar a Tossa, el visitant se sent captivat sense remei per aquesta Vila Vella, en constant i amorós procés de restauració. Els carrers solitaris i costeruts que la recorren, sovint refrescats per l'abundant jardineria que ocupa parterres i tests o s'enfila pels antics murs de pedra, al costat de portals de fustes llavorades, reserven una infinitat de gaudis visuals.

El conjunt urbà, assentat sobre un vessant que mira al nord, té un agradable sabor i és, sens dubte, responsable de l'atractiu que Tossa ha exercit històricament —abans i tot de l'eclosió de la Costa Brava— sobre una legió de pintors i artistes que, com Marc Chagall o Yves Klein, la van freqüentar i hi van obrir estudi. El Museu Municipal, situat al palau del Batlle, edificació gòtica de la vila vella, conserva el testimoni del seu pas per la localitat.

Des de les muralles de la vila vella —que al punt més alt conserva les ruïnes d'un temple gòtic del XV— s'obté una esplèndida vista del conjunt de Tossa, a més d'una promesa de tresors sense fi ni compte a la costa nord; i, molt en particular, des de dalt es

Platja Gran

El “Triangle Dalinià”

Figueres

Teatre-Museu Dalí

Capital de l’Alt Empordà, i també de la tramuntana —el sec i tenaç vent del nord que episòdicament escombra la zona—, Figueres és un destacat focus comercial, gastronòmic —els menjadors de l’Hotel Empordà (abans Motel Empordà) són de visita recomanada— i cultural, que compta en la seva trama urbana amb equipaments singulars, entre els quals destaquen el Museu de l’Empordà, el Museu del Joguet, amb la seva col·lecció de joguines històriques que atreuen de la mateixa manera els infants i les persones majors i, especialment, el Teatre-Museu Dalí, capçalera de la Ruta Dalí i autèntic fenomen de masses en el mapa museístic espanyol.

Salvador Dalí en va ser el fill més cèlebre; però també és la vila natal de Narcís Monturiol, precursor del submarí. Entre els seus principals monuments figuren l’església de Sant Pere i el castell de Sant Ferran; encara que el seu espai urbà més característic és l’ampla Rambla, epicentre de la vida local.

El Teatre-Museu Dalí, amb prop d’un milió de visitants anuals, és un dels museus més concorreguts de l’Estat espanyol. També és un equipament cultural únic, que reuneix una important col·lecció de peces del pintor surrealista i resulta, en si mateix, una rara obra d’art. A principis dels anys 60 Dalí va començar a acaronar la idea de construir un museu a la seva ciutat i, a aquest fi, va escollir l’edifici del teatre local, construït a mitjan segle XIX i en ruïnes des de 1939, any en què va acabar la Guerra Civil espanyola. L’elecció, segons va afirmar Dalí, es va deure a tres fets: “sóc un pintor teatral, vaig ser batejat a l’església situada davant del teatre, i va ser al vestíbul d’aquest teatre on vaig presentar la meua primera exposició”.

Plaça Gala-Salvador Dalí